

ANTON RÁKAY

DLHÁ CESTA

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

Edícia Próza

ANTON RÁKAY

DLHÁ CESTA

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

Copyright © Anton Rákay 2005
Cover design © Anna Chovanová 2005
© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o., Bratislava
e-mail: vsss@stonline.sk
<http://www.vsss.sk>

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva kultúry SR,
mesta Vysoké Tatry
a
mesta Vrbové

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV
spol. s r. o.

Anton Rákay: Dlhá cesta
Zodpovedná redaktorka Ingrid Skalická
Obálka Anna Chovanová
Sadzba Anna Chovanová
Tlač Prima print, s. r. o.
Prvé vydanie
Printed in Slovakia

ISBN 80-8061-206-4

Svedomie je zákon nášho ducha, ale ducha presahuje, dáva nám príkazy a znamenia.

Vstúp teda do svojho svedomia a spytuj sa ho!

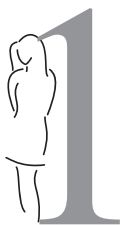
John Henry Newman

V románovom príbehu sú použité krátke pasáže z knihy *Pochovajte ma postojáčky* od Isabel Fonsecavej (so súhlasom vydavateľa SLOVART Bratislava)

PRVÁ ČASŤ
SÁM NES SVOJ KRÍŽ

*Rom gadžeska ča akor manuš, kana dural avel.
Gadžo považuje Róma za človeka, iba keď ho vidí z diaľky.*

Ňiko na džanel, savi ela leskeri!

Nikto nevie, čo ho kde čaká!

Začínalo sa babie leto, v polovičke septembra obloha ako usmiate myjavská nevesta, bielučko-modrá, jasná, čistá, slnko ešte prívetivo hrialo a v žltných korunách gaštanov lemujúcich námestie sa nepohol ani lístoček.

Pred hnedastou, výstižne pochmúrnou budovou okresného súdu nepokojné bezvetrie však veštilo búrku.

Bol pondelok, obyčajný deň, no plný neobyčajností.

Dolu pod širokým schodiskom parkovali dve bielo-zelené policajné autá, okolo nich postávali uniformovaní a pár civilov. Jeden z nich si chystal kameru a oblúkom začal zaostrovať najprv na jednu, potom na väčšiu a čoraz hlučnejšiu skupinu.

Všetci netrpezlivo prešľapovali, o pár minút bude deväť, hurhaj sa spustí naplno až pri príchode očakávaných. To im boli adresované heslá na transparentoch, plagátoch a len tak veľkými písmenami načarbané na hárkoch papiera.

Napokon sa menšia skupina demonštrantov už nemohla dočkať a začala sa ozývať.

SLOBODU DOKTOROVI ZIMENOV!

NECH ŽIJE!

DOBRÝ CIGÁN – STERILIZOVANÝ CIGÁN!

DOKTORI, NASLEDUJTE ZIMENA,

NEMINIE VÁS ODMENA!

Policajti akoby nevedeli čítať – až kým sa nad hlavami stovák ľudí naraz neobjavila výzva: CIGÁNI DO PLYNU!

Rovnaké heslo, s tromi výkričníkmi navyiac, bolo už vyše dvoch mesiacov nasprejované na bielej omietke kultúrneho domu. Každému pekne na očiach, pár metrov od parčíka s detským ihris-

kom. Dodnes tam nikomu nezavadzalo, akoby bolo napísané neviditeľným atramentom, a nenašiel sa nik, kto by to buď zatrel vápnom, alebo to niekomu prikázal urobiť.

Napokon niet sa čo diviť. To znásilnenie školáčky dvomi rómskymi mláďencami, potom vražda dôchodkyne pre biedny dôchodok, páchateľ tiež Róm...

No teraz, len čo sa transparent zjavil v rukách holohlavých svalnatcov, dvaja uniformovaní už aj vyštartovali s obuškami v rukách, tretí mal na vôdzke vlčiaka čierneho ako lucifer. Ale kým sa pretisli cez nechotne sa rozostupujúci zástup, transparent zmizol a o chvíľku ho dotrhnutí policajti hodili do kufra služobného auta.

Zvukovou kulisou krátkého, ale rázneho zásahu bolo ohlušujúce pískanie a rev, ku ktorému sa pridali aj krik druhého, vari dvesto-hlavého davu, protestujúceho pod celkom inými heslami.

ZASTAVTE ZABÍJANIE NEVINNÝCH!

Na viacerých transparentoch svietilo iba stručné:

HANBA! FUJ!

Bez mena, pretože každý dobre vedel, komu to patrí.

ZIMEN – RASISTA!

DOKTOR ZI-MEN-GELE ZA MREŽE!!!

A ešte akési anglické heslá, ktorým tu naozaj len málokto rozumel.

Len čo na kostolnej veži odbila deviata, začal sa virvar, akoby sa tu hralo futbalové finále. Hulákanie, nadávky, prekrikovanie, skandovanie, medzi oboma táborami desaťmetrová zóna nikoho, ktorú strážili policajné zátarasy.

Vrieskali tu však celkom zbytočne, pretože tí, na ktorých demonštranti čakali, už dávno prišli do budovy súdu zadným vchodom. Sudcovia, advokáti, žalobca, obhajca, svedkovia – a samozrejme hlavný aktér, sám obvinený.

Až teraz špalierom medzi dvomi vykrikujúcimi skupinami mohli prejsť vyvolení, ktorým sa ušla vstupenka na dnešné súdne pojednávanie. Väčšinou novinári a reportéri ovešaní kamerami, fotoaparátmi a mikrofónmi.

Obžaloba – bohvieprečo – trvala vraj na tom, aby sa proces konal s vylúčením publika, no súd rozhodol inak: pojednávanie bude verejné a basta fidli! Kauza sa ukázala nadmieru háklivá a verejná

mienka príliš angažovaná a rozrušená, než aby bolo možné čokoľvek utajovať.

Aj preto bude dnes súdna sieň preplnená, akoby tam bol koncert vychýrenej rockovej skupiny. Kto má vstupenku, môže dovnútra, kto nie, má právo iba vyvreskovať pred budovou do zachrípnutia.

Prerokovaný prípad je naozaj exkluzívny.

Dnešný súdny proces by mal urobiť definitívnu bodku za mesiace sa vlečúcimi vzrušenými diskusiami na margo opakovane medializovaných podozrení z nezákonných sterilizácií stoviek mladých žien.

Rómskych žien!

Na začiatku škandálu bola publikovaná správa európskej nadácie RFLF – ROMA FAMILY AND LIFE FOUNDATION. Jej autori, dánski kresťanskí aktivisti, právnici, lekári, kňazi a publicisti, zhromaždili údaje o asi 350 prípadoch vraj násilnej, nedobrovoľnej sterilizácie nič netušiacich rómskych žien na Slovensku. Materiál sa dostal do úvodníkov západnej tlače a pravdaže pod palcovými titulkami dlho okupoval prvé stránky našich denníkov – bulvárnych i tých serióznějších.

A ohlas bol logický. Podozrievavý, ostro kritický, zhnusený, vzrušene obviňujúci a neľútostne dehonestujúci štát, ktorý sa tak velementne hrmol do kultivovanej zjednotenej Európy, zbavenej posledných zvyškov akéhokoľvek rasizmu a xenofóbie.

Tvrde slová o genocíde, invetívny jedným dychom hovoriace o slovenskom škandále, porovnávanom s hitlerovským programom holokaustu európskych Rómov.

Medzinárodná hanba ako stvorená na nekonečné prežívanie nie len v európskych médiách.

Zareagoval Brusel, viaceré kompetentné výbory Európskej únie, niektoré svetové humanitné organizácie a – pravdaže – napokon aj Vatikán.

Bolo to zlé, veľmi zlé, pričom najhoršie bolo, že prevažujúce indície nasvedčovali, vraj je tu veľa kriku pre nič!

Ministerstvo – paralelne s policajným vyšetrovaním – sformovalo komisie nezávislých expertov, tí presnorili operačné denníky a protokoly všetkých gynekologických kliník a oddelení, ktoré vykazovali akékoľvek sterilizačné operácie.

Mená pacientok, ich nacionalie, najmä však oprávnenosť indikácie na sterilizáciu, presné a overené diagnózy, či boli splnené prísne zákonné podmienky.

Zákon totiž hovorí, že sterilizácia je indikovaná u zdravej ženy, len ak prekonala aspoň tri pôrody živých detí. Pravdaže aj vtedy je vykonateľná iba po dobrovoľnom, nevynucovanom, spontánnom a svedecky overenom podpise ženy, ktorá slobodne potvrdí, že bola o zákroku poučená a že oň sama žiada bez akéhokoľvek nátlaku.

Všetky nezávislé policajné i expertné ministerské komisie však nenašli ani jediný kriminálny prípad!

Pri každej sterilizácii evidovanej v operačných protokoloch bola jasná, medicínsky nenapadnuteľná indikácia a súhlas s ňou potvrdený podpisom pacientky. Pravda, v niektorých prípadoch ho nahradili iba tri krížiky či parafy splnomocnených príbuzných.

Navyše o žiadosti ženy vždy rozhoduje sterilizačná komisia: riaditeľ nemocnice, gynekológ a prizvaný odborník! Takže nijaké čáry-máry fuk, a ide sa na vec!

Zmätok nad zmätok, hromadenie protichodných indícií a vyhlásení, zväčša neautorizovaných. Niektoré ženy tvrdili, že papier samy nepodpísali a ktosi musel ich súhlas sfaľšovať, alebo že im doktori dali čosi podpísať bez toho, aby im vysvetlili, o čo ide. Že si od nich vynucovali podpisy, keď už mali silné pôrodné bolesti, či dokonca v horúčkach. Že zväčša parafovali iba bežný, zákonom nariadený reverzný súhlas s cisárskym rezom – pričom im vraj nikto nepovedal, že okrem odsúhlasenej operácie, ktorá im priniesla živé a zdravé dieťaťko, celkom nevedomky podpísali aj neodsúhlasenú sterilizáciu, zbavujúcu ich možnosti akéhokoľvek budúceho materstva.

Medzi stovkami „prípadov“ vysnorených dánskymi aktivistami iba niektoré ženy boli ochotné podstúpiť náležité vyšetrenia, dokazujúce vykonanú sterilizáciu a ísť s vecou na súd s celkom jasným zámerom – vysúdiť akési primerané odškodné, veď doktori dostávajú kráľovské platy a navyše rozprávkové úplatky! Nech teda platia a platia, však majú z čoho! Tie dánske paničky predsa spomínali, že z toho by sa dala vytĺcť najmenej polovička milióna! Tu máš teda, chuderka rómska žena, lajster a pekne čitateľne sa podpíš. Tak, a doktor bude platiť!

Nevyužiť čosi také by mohla iba sprostá – a rómske ženy veru také nikdy neboli! Najmä tam, kde ide o „love“!

Hoci rozruch trval už takmer rok, isté bolo len jedno: Dodnes sa v médiách stále omieľa otrasná cifra, tých vraj asi 350 nezákonných násilných sterilizácií rómskych žien – no evidovaných súdnych žalôb bolo sotva dvadsať, a ani v jednom realizovanom procese sa skutková podstata nikdy nepotvrdila! Naopak, nemocnice či jednotliví napadnutí lekári podávali trestné oznámenia na konkrétneho či za organizáciu sa skrývajúceho páchatela zlomyseľného ohovárania, urážky na cti a profesionálnej autorite. A tieto procesy zakaždým vyhrávali! Pravdaže až na to, že sa nevyskytol prípad, keď rómska žena odsúdená za ohováranie uloženú pokutu aj uhradila.

Nepomáhali ani demarše z Bruselu, ani vyhlásenia humanitných organizácií, ani plamenné protesty z kazateľníc, konkrétneho vinníka nie a nie nájsť, obviníť a zaslúžene odsúdiť.

Akože aj! Veď doktori sú potvory! Ako zakaždým v minulosti a v akejkolvek kauze aj teraz preukázali náležitú stavovskú solidaritu. Už ste vôbec, ľudia Boží, kedysi videli svedčiť doktora proti doktorovi? Napokon raz ja tebe, potom možno ty mne, tak to predsa odjakživa funguje! Nebudeme sa predsa pred laickými primitívmi navzájom zhadzovať a ondieť si do vlastného hniezda!

Ibaže toto platilo len dodnes, do dvadsiateho septembra, presne do 09.00! Pretože v tejto chvíli sa začína prvý – a veríme, že nie posledný – súdny proces s usvedčeným konkrétnym vinníkom, obžalovaným v konkrétnej kauze konkrétnej chuderky pacientky!

Mediálna senzácia číslo jeden!

Každý v súdnej sieni i tam vonku v oboch demonštrujúcich táboroch presne pozná meno i pracovisko lekára, obžalovaného z odporného trestného skutku nezákonnej a nedobrovoľnej sterilizácie bezmocnej, neinformovanej mladej rómskej ženy, v médiách zatiaľ identifikovanej ako Justína F.

Obžalovaný a o chvíľu aj nepochybne odsúdený lekár gynekológ MUDr. Ivan Z. sa totiž k odpornému činu priznal, ako prvý a zatiaľ jediný v celej vlečúcej sa afére.

Čo mu napokon zostávalo, keď ho usvedčujú svedkovia, ktorí predsa len prehovorili. A nie hocijakí, ale lekári, ktorí prvý raz v histórii budú bez falošnej solidarity svedčiť proti kolegovi – tak, ako káže nielen Hippokratova prísaha, zákony štátu, ale aj ich profesionálne a ľudské svedomie!

A navyše je tu istá priťažujúca okolnosť.

Obvinený lekár sa sprvu svoj odporný neetický skutok snažil zakamuflovať!

Jednoducho ho zatajiť!

Moja samota sa končí tam, kde sa všetko začína.

Na myse FinistĹre, geografickom bode finis terrae – konci pevniny akýchkoľvek nádejí, o istotách ani nehovoriac.

Stadiaľto je cesta už iba spiatky, pretože o krôčik ďalej zostáva pod nohami len tmavosivý hmlistý zákerný Atlantik a v ňom všetky nádeje potopené bez akejkoľvek možnosti návratu – a hlbšie ako vrak Titanicu.

Silviin posledný spoj práve odchádza, samozrejme prvá trieda expresu Intercity, ona nikdy nepôjde pod túto úroveň.

Stojím na prázdnom polnočne tichom smutnom nástupišti a ani jej nezakývam, aj tak si určite sadla čo najďalej od okna.

Vlaky prichádzajú a odchádzajú, c'est la vie! Stanice známe i celkom cudzie, s nevyzazateľnými spomienkami na čakania a odchody, dávno zabudnuté, len rýchle cez ne prefrčať v stokilometrovej rýchlosti – alebo spomaliť, márne zaťahovať záchrannú brzdu, s nosom prilepeným na špinavom okne silou-mocou chcieť rozpoznať aspoň čosi pripomínajúce kontúry.

„Nie, už sa nevrátim!“

Jej semafore hovoria neodvolateľne „máš voľno, choď a ani sa neobzeraj!“, no pre mňa svieti neúprosne krvavočervené návstvie „Ľutujem, kamarát, ale stoj! A vráť sa domov!“.

Tak veru! A rozmysli si, čo ďalej! Slepé koľaje, výhybky, ktoré ukazujú nikam nevedúcu cestu, a ty nemáš tušenie, kam ťa napokon zavedú. Dlhé temné tunely, na chodbičke tvojho večne meškajúceho motoráčika sliepňa najslabšie svetielko, ženieš sa pomaly, no neodvratne kamsi do tmy a nevieš, ako dlho to potrvá – a či tvoja temnota má vôbec koniec.

Koniec!

„Ivan, pochop už konečne! Je koniec! Čím skôr to prijmeš, tým to bude pre teba lepšie!“ Akoby jej vôbec nezáležalo, čo je pre mňa dobré a čo lepšie.

Stačí týchto pár slov do mobilu, pekelný vynález, ešte aj z noč-

ného stolíka všade ide za tebou malý čierny posol zlých a najhorších správ, ktoré nemôžu počkať do rána, hoci ani vtedy nebudeš schopný ich pochopiť.

A môj vlak len uháňa, nemá okná ani dvere, aby som mohol za jazdy vyskočiť.

„Odpusť, Silvia, ale toto mi musíš oznámiť práve dnes?“

„Ivan, nedramatizuj to viac, ako treba. O dva týždne sa tvoja záležitosť vyrieši pred súdom a na rade je definitívne ukončiť aj našu kauzu. Dobre predsa vieš, že sa už nič nezmení!“

Tento príliš rýchly rýchlik sa správa anomálne, rýchle cúva späť o niekoľko rokov, na ktorých začiatku by autorka sacharínovo-sladučkého bestselleru napísala: „... a stretlo ich osudové šťastie, pre ktoré si boli predurčení...“

Akoby to bolo dnes a práve teraz krátko popoludní, a nie o polnoci na zatemnenom opustenom nástupišti, nultá koľaj, z ktorej mi odišiel posledný vlak.

Len-len že som vtedy dobehol, nech sa omeškám čo len o pol minútky, spoj by som nestihol a všetko by bolo celkom inak. Ešteže som si včera kúpil spiatočný lístok, pretože som naisto čakal, že to dopadne dobre.

Pravdaže som netušil, že nie dobre, ale neskutočne rozprávkovo nádherne.

Vyskočil som na schodíky, pribuchol dvere, a súprava sa už pohla, akoby čakala iba na mňa. Na chodbičke tlačienica, horko-ťažko som sa pretisol do jedálneho vozňa, kde na mňa čakal zázrak. No na poslednú chvíľku najmä záchrana pred ohavnou smrťou hladom. Od včerajšieho popoludnia som vlastne nemal nič v ústach, iba sliny pretekajúce adrenálnom, ktorého som mal v sebe naozaj parádne promile. Vozeň bol skoro plný štandardných cestujúcich. Študenti s ich megaplecniakmi, pred sebou prvé pivo, ktoré musí vydržať aspoň hodinu. Kto by kupoval miestenku, stačí čosi pridať, a sedíš si tu v pohodlí, skriptá pred sebou, pomaličky uchlipkávaš, len aby hlavný nezazeral, že pridlho blokuješ miesto. Po konečnú to budú iba dve pivká, alimenty od rodičov nie sú bohvieaké.

Pri stolíku pre štyroch sedela sama.

Taká krásna, že chlapi akoby sa báli priblížiť k jej virtuálnemu zjavu, ku ktorému sa nepatrí prísť len tak: „Dovolíte, prosím, je tu voľné?“

Ja som si trúfol len preto, že som od hladu nevidel pred seba a na jej prikývnutie som nedočkavo prisadol a rovno schmatol jedálny lístok. Našťastie, lebo keď som si preštudoval ponuku a prvý raz sa spolusediacej lepšie prizrel, nevidel som už ani jediné písmeno. Iba ju – a tak zblízka!

S decentne maskovaným úsmevčekom ma študovala ako ubiedeneho bezdomovca, ktorý sa na poslednú chvíľku prirútil k pultu Armády spásy a čaká na vianočnú kapustnicu.

Zrejme držala diétu, sotva si uchlipla z kávy, ktorú jej práve pri-niesli, nesladila, a ja som poškúfoval po nedotknutom vrecúšku cukru ako predávkovaný diabetik.

„Vybrali ste si, prosím?“ Pravdaže, pán hlavný, ale, preboha, rýchlo. Hráškovú polievku, samozrejme, viem, že je len instantná, často si ju doma varievam! A najväčší vyprážený rezeň! Nie, zemiačky nie, ryžu si prosím!

Troška nadvihla obočie. Šnicfa bez zemiakov či aspoň šalátu? Nemožná kombinácia, ktorú uznávajú len západoslovenskí kulinárski primitívi! A navyše polievka z vrecúška? Chudák, ktorému doma nemá kto navariť?

S opatrným záujmom a drobulinkým úškrnom sledovala ekvilibristiku hladoša, ktorý sa so striedavým úspechom usiloval v drgfujúcom vagóne trafiť do úst lyžicu kopcom plnú horúcej polievky pahlne zajedanej chlebom.

Cítil som pohľady neopísateľne modrých očí, a nech som ako dával pozor, tým viac bolo omrviniek na obruse. Zázrakom som nevyšplechol ani kvapku, ale rezeň som hltal ako neandertálec. Ak by tu nesedela, bol by som ešte aj mastný tanier povytieral kôrkou.

Dopil som chladené nealko, medzi nami zostával už len tmavomodrý obrus s emblémom jedálnych vozňov a vázičkou s umelohmotnými kvietkami. A dve šálky kávy, mojej pariacej sa a jej chladnúcej.

A ona – a ja.

A váhanie, kto začne prvý.

„Slečna...“ Panebože, neprotestuje, je teda slobodná. „... Prepáčte, že som sa tu napchával ako ľudozrút, ale ani si nepamätám, kedy som naposledy jedol, a mám za sebou krásne zlý deň, nuž, poriadne mi vytrávil.“

„Aký teda? Pekný, alebo škaredý?“

„Nuž, hlavne plný nervákov, ale napokon to dopadlo lepšie ako dobre!“ (V tej chvíli som jej mal povedať, že momentálne priam nádherne!)

Zadívala sa na mňa tmavomodrými halogénmi, akoby bola počula, čo som nevyslovil – a mne bolo odrazu všetko jedno. Odpojil som v sebe všetky varovné alarmy a rozprával som a rozprával, akoby sme sa od bohviekedy poznali a vlastne som ju ani nepúšťal k slovu.

Až kým zo mňa nevyhŕklo, že sa vraciam domov po úspešnej atestácii... pracujem totiž ako sekundárny lekár... ešte váham povedať, že na gynekologicko-pôrodníckom oddelení, hoci to neznie tak riskantne, ako keby som tvrdil, že robím na prosektúre.

Trošilinka sa zamrvila, akoby sa bála, že začnem detailnejšie hovoriť o lokalitách mojich profesionálnych záujmov, predsa len poznáme sa sotva hodinku! Ak by som bol zubár, alebo kardiológ... predsa len...

Od tejto chvíle som sa musel kontrolovať, aby mi neušlo „možno sa, slečna, ešte stretneme!“, a ona by tomu rozumela „voľakedy v mojej ordinácii“. No, to tak!

Mladá krásna oproti sediaca žena bola nebezpečná, pretože mi čítala myšlienky. Pretože s úsmevom pokojne utrúsila, vraj sa možno opäť stretneme!

Moje vnútro zaujúkalo – kým nedopovedala.

V krajskom meste, v ktorom žijem a robím si remeslo, ona zajtra nastupuje ako moderátorka televízie. Vyhrala konkurz – a bolo to!

Môjtybože!

Iste ju už teraz pozná milión divákov a ja na ňu zízam ako krovák, ktorý sa omylom dostal do rozheganého jedálneho vozňa. Márnosť šedivá, telku prakticky nepozierám, iba sem-tam nejaký ten špičkový futbal, Real Madrid verzus AC Miláno. Pri blázinci služieb na oddelení a študijnom finiši pred atestáciou veru nebolo času civieť na nejaký debilný slzotvorný americký seriál – ani na krásnu moderátorku, ktorá ho prípadne ohlasuje.

Táto pekná tvár sa možno kedysi mihla na obrazovke, ibaže teraz ju mám tu, takmer na dosah.

Pravdaže očí, nie prstov. Tá by mi asi dala!

A navyše tá, ktorá oproti mne dopíja posledné hltý už celkom studenej kávy, je v skutočnosti oveľa krajšia. Taká utešená, že znezdady strácam posledné zábrany a ponúkam jej vypiť si so mnou pohár červeného vína. Na šťastný deň – pre nás oboch, no najmä pre mňa!

Prijala! Predstavte si! Zdvihla pohár, pripila si a pritom sa mi dívala rovno do očí!

Priamo – ako laser, ktorý vidí tak hlboko.

To bolo. Čas dávno ukončený. Teraz mi z posledného hltu a posledného pohľadu zostáva iba posledné chladné: „Ukončíme to, Ivan... a veľmi ťa prosím, už mi nevolaj!“

Rozhodla sa vysloviť neodvolateľný rozsudok skôr ako porota, pred ktorú si práve sadám.

A bez akejkolvek prezumpcie neviný!

So hin čačo? Kamiben the meriben!

Čo je ozajstné? Len láska a smrť!

Ak by tu chceli nakrúcať pochmúrnú televíznu drámu zo súdneho prostredia, kulisári a aranžéri by mali čo robiť. Sieň bola neveľká, ale svetlá, prívetivá a pripomínala skôr telocvičňu, v ktorej iba zabudli zavesiť dva basketbalové koše. Len štátny znak na stene, na stole tmavozelené súkno, stoličky pre porotu, v prostriedku jedna má o čosi vyššie operadlo.

Opona môže ísť hore, všetko je už na svojich miestach, v sále nie je voľná ani jedna stolička, pri vchode dvaja uniformovaní ručia, že sa sem nedostane nikto nepovolaný. Tichý šum, kamery, mikrofóny a poznámkové bloky v pohotovosti.

Otvárajú sa bočné dvere, vstupuje obžalovaný, dvaja z justičnej stráže za ním. Na rukách nijaké putá, lebo stále je len obvinený.

Zatiaľ!

Prichádza sudca a členovia poroty, chvíľku trvá, kým prestanú hrkotať stoličky.

Predpísané úvodné formality konečne odštartujú dlho očakávaný proces s jediným obžalovaným.

MUDr. Ivan Zimen, narodený 19. mája 1971, lekár na gynekologicko-pôrodníckom oddelení mestskej nemocnice. Ženatý, bezdetný – a napočudovanie celkom pokojný.

Obvinený bol dňa 11. apríla podľa rozpisu služieb svojím primárom zaradený do dvadsaťštyrihodinovej operačnej pohotovosti. Spolu s ním bol ako asistent určený MUDr. Jaroslav Sliacky – zástupca primára, II. asistent MUDr. Zdenko Turňa, inštrumentárka Jana Brežíková, sálová sestra Pavla Krchňavá a Jela Košková.

V noci zo soboty na nedeľu sa pravdaže nerobili nijaké plánované operácie a menovaná skupina mala byť v pohotovosti iba v nepredvídateľne akútnych prípadoch.

Na pôrodníckom oddelení nemocnice bola v tom čase hospitalizovaná pacientka Justína Fodúrová, narodená 8. októbra 1984, s diagnózou rizikového tehotenstva v deviatom mesiaci, indikovaná na cisársky rez. Operáciu mal v pondelok 13. apríla ráno o ôsmej vykonať sám primár oddelenia MUDr. Tibor Szalay, CSc.

Ako potvrdzujú záznamy v dekurze chorobopisu pacientky Fodúrovej, dovtedy pokojný a klinicky normálny priebeh vrcholiaceho tehotenstva sa náhle a dramaticky skomplikoval v nedeľu 12. apríla nadržanom. Po porade pohotovostného operačného tímu sa rozhodlo v záujme záchrany života matky i plodu pristúpiť k cisárskemu rezu neodkladne, a teda nečakať na primára do pondelňajšieho rána. Lekári telefonicky konzultovali s nadriadeným, ten s okamžitou operáciou súhlasil, hoci stav mohol posúdiť iba na diaľku, pretože bol odcestovaný. Jeho návrat nebol možný skôr ako o približne šesť hodín – a taký dlhý odklad klinický stav pacientky nepripúšťal.

Preto skupina chirurgov vedená MUDr. Zimenom začala operovať podľa protokolu presne o 04.36 hodine.